

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Гуманітарний факультет

Кафедра українознавства, культури та документознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Історія України та української культури
131БОК.1

Освітній рівень	Перший (бакалавр)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	13	Механічна інженерія
спеціальність	131	Прикладна механіка
Освітня програма	Прикладна механіка	
Обсяг дисципліни	3 кредити (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції (18 академічних годин), практичні заняття (12 академічних годин)	
Форма контролю	екзамен	

Викладач: Нарядько А.В., к.і.н., доцент кафедри українознавства, культури та документознавства.

Мета: надання студентам знань про сутність соціально-політичних процесів, що відбувалися в минулому й відбуваються в сучасній Україні, їх об'єктивну зумовленість, взаємозв'язки та взаємозалежності, формування в студентів системи історичних знань про культуру як специфічний і унікальний феномен людства та закономірності культурного процесу в Україні, вивчення української культури в розвитку, єдності та суперечності різноманітних процесів і тенденцій у ній.

Завдання: ознайомити студентів із основними періодами розвитку української історії, культури та їх особливостями; розкрити проблеми культурогенезу українського народу; проаналізувати історичну специфіку української національної культурної традиції, що постає невід'ємною умовою гуманізації сучасного українського соціокультурного простору та формування ціннісних орієнтирів; навчити студентів вільно оперувати сучасними концептами історичної культурології та широким фактологічним матеріалом.

Перелік дисциплін, які є передумовою вивчення курсу:

Історія України (шкільний курс)

Перелік дисциплін, для яких курс є передумовою:

131БОК2 Філософія

131БОК10 Історія інженерної діяльності

131БОК11 Українська мова за професійним спрямуванням

Компетентності за ОПІ:

ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК14 – здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства,

усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК15 – Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання за ОПП:

РН16 – вільно спілкуватися з професійних питань усно і письмово державною та іноземною мовою, включаючи знання спеціальної термінології та навички міжособистісного спілкування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- загальні відомості про культурно-історичний процес в Україні;
- особливості духовних і матеріальних цінностей культурно-історичних епох;
- досягнення українського народу в різних галузях культури, шедеври національної культури та провідних діячів науки й культури України;
- основні культурологічні поняття, явища та процеси, що мали місце в українській культурі;
- витоки української нації та її місце у загальнолюдських процесах;
- суспільно-економічні, політичні й культурні процеси історичного розвитку українського народу;
- історичні події;
- зародження та розвиток української державності;
- процеси розбудови сучасної незалежної української держави;
- діяльність історичних осіб, суспільних рухів і політичних партій;

вміти:

- аналізувати культурні явища та процеси в історії України;
- встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, проводити порівняння, формулювати висновки й узагальнення;
- усвідомлювати сутність і специфіку різних культурно-історичних епох;
- оперувати головними культурологічними поняттями та орієнтуватися в багатому світі духовної культури України;
- застосовувати набуті знання з історії української культури для збагачення власної духовної культури та підвищення культурно-освітнього.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
60-63	Е	Достатньо	Студент має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використання основних теоретичних	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни

			положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	
--	--	--	---	--

6. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни «Історія України та української культури» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані письмові тести для здійснення поточного/проміжного контролю успішності засвоєння студентами навчального матеріалу (здійснюється під час проведення семінарських занять)

- модульна контрольна робота у вигляді стандартизованого письмового тестування (здійснюється на останньому семінарському занятті) для здійснення підсумкового контролю успішності засвоєння студентами навчального матеріалу

- виконання персональних завдань науково-дослідницького характеру, зокрема підготовка рефератів з метою розкриття додаткових питань у рамках теми семінарського заняття, підготовка виступів (доповідь, доповідь-презентація) на студентську чи загальноуніверситетську наукову конференцію, написання наукової статті або тез виступу, підготовка й участь у конкурсі студентських наукових робіт і т.п.

- екзамен, який складається зі стандартизованого письмового тестування, теоретичних і практичних питань, що потребують письмового теоретичного розкриття для підсумкової оцінки успішності засвоєння студентами навчального матеріалу.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Історія України та української культури						
Тема 1. Загальне поняття про культуру, її матеріальні та духовні цінності	10	2	2			6
Тема 2. Культура на українських землях у найдавніші часи	9	2	1			6
Тема 3. Культура Київської Русі	11	2	1			8
Тема 4. Культура Галицько-Волинського князівства	10	2	0			8
Тема 5. Культура України литовсько-польської доби (XIV – перша половина XVII ст.)	12	2	2			8
Тема 6. Українська культура епохи бароко та Просвітництва (друга половина XVII – XVIII ст.)	12	2	2			8
Тема 7. Українське національно-культурне відродження (XIX – початок XX ст.)	12	2	2			8
Тема 8. Новітня українська культура	14	4	2			8
Разом за змістовим модулем 1	90	18	12			60
Усього годин	90	18	12			60

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу здійснюється під час проведення семінарських занять шляхом усного опитування й оцінювання знань студентів із певної теми змістового модуля, у вигляді письмового експрес-контролю наприкінці семінарського заняття, а також може здійснюватися шляхом оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому семінарському занятті.

Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування) наприкінці змістового модуля за рахунок аудиторних занять. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль проводиться у формі семестрового екзамену та включає всі теми курсу, винесені на лекції та семінарські заняття. Семестровий контроль студентів регламентується «Правилами модульно-рейтингового оцінювання знань із навчальної дисципліни», які затверджуються рішенням кафедри.

Рекомендована література

Базова

1. Бойко О.Д. Історія України: Навч. посіб. – 3-тє вид., доповн. – К.: Академвидав, 2010. – 688 с.
2. Греченко В.А. Історія світової та української культури: підручник для вищих закладів освіти / Греченко В.А., Чорний І.В., Кушнерук В.А., Режко В.А. – К.: Літера, 2000. – 464 с.
3. Дорошенко Д.І. Нарис історії України / Д.І. Дорошенко. – Львів: Світ, 1991. – 576 с.
4. Історія української культури / За заг. ред. Крип'якевича. – [3-є вид., стереотип.]. – К.: Либідь, 2000. – 656 с.
5. Історія української та зарубіжної культури: навчальний посібник / Білик Б.І., Горбань Ю.А., Калакура Я.С. та ін.; за ред. С.М. Клапчука, В.Ф. Остафійчука. – [3-є вид., стереотип.]. – К.: Вища шк.: Т-во „Знання”, КОО, 2001. – 326 с.
6. Кордон М.В. Українська і зарубіжна культура: курс лекцій / М.В. Кордон. – К.: ЦУЛ, 2003. – 508 с.
7. Лобас В.Х. Українська і зарубіжна культура: навч. посібник / В.Х. Лобас. – К.: МАУП, 2000. – 224 с.
8. Маланюк Є. Нариси з історії нашої культури / Є. Маланюк. – К.: АТ «Обереги», 1992. – 80 с.
9. Новітня історія України (1900–2000): підруч. / А.Г.Слюсаренко, В.І.Гусєв, В.П.Дрожжин та ін.; за ред. А.Г.Слюсаренка. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Вища шк., 2002. – 719 с.
10. Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Тєвікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 274 с.
11. Передерій І.Г. Розбудова національної системи освіти в Україні за доби Центральної Ради: історичний аспект. монографія / І.Г.Передерій. – Полтава: Вид-во ПолтНТУ, 2009. – 160 с.
12. Тєвікова О. В. Історія української культури: навчально-методичний посібник до вивчення дисципліни для студентів усіх спеціальностей I рівня вищої освіти (бакалавр) / О.В.Тєвікова. – Полтава : ПолтНТУ, 2018. – 120 с.
13. Українська культура: історія і сучасність: навч. посібник / За ред. Черепанової С.О.— Львів: Світ, 1994. – 456 с.

14. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / Закович М.М., Зязюн І. А., Семашко О.М. та ін.; за ред. М.М. Заковича. – Київ: Т-во „Знання”, КОО, 2000. – 622 с.
15. Хоменко В.Я. Українська і світова культура: підручник / В.Я. Хоменко. – К.: Україна, 2002. – 333 с.
16. Шевнюк О.Л. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / О. Л. Шевнюк. – К.: Знання-Прес, 2002. – 277 с.
17. Шейко В.М. Історія української культури / Шейко В. М., Тишевська Л. Г. – К.: Кондор, 2006. – 264 с.

Допоміжна

1. Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення: Хронологічн. довід. – К.: Наук. думка, 1995. – 687 с.
2. Гісем О.В., Мартинюк О.О., Трухан О.Ф. Історія України в таблицях. – Х.: Клуб Сімейного Дозвілля, 2006. – 480 с.
3. Грушевський М.С. Ілюстрована історія України. – К.: Наук. думка, 1992. – 549 с.
4. Грушевський М. Історія України–Руси: В 11 т., 12 кн. – К.: Наук. думка, 1991–1998.
5. Довідник з історії України: А–Я / За заг. ред. І.Підкови, Р.Шуста. – 2-ге вид. – К.: Генеза, 2001. – 1135 с.
6. Дорошенко Д.І. Нарис історії України. – Львів: Світ, 1991. – 576 с.
7. Енциклопедія історії України: У 10 т. / Голова редкол. В.А.Смолій. – К.: Наукова думка, 2003–2011.
8. Історія України: Навч.-метод. посіб. для семінарських занять / Авт. кол.: В.М.Литвин, А.Г.Слюсаренко, В.Ф.Колесник та ін.; За ред. В.М.Литвина. – К.: Знання-Прес, 2006. – 460 с.
9. Калініченко В.В., Рибалка І.К. Історія України. Ч. III: 1917–2003 рр.: Підруч. – Х.: ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2004. – 628 с.
10. Котляр М., Кульчицький С. Шляхами віків: Довідник з історії України. – К.: Україна, 1993. – 380 с.
11. Котляр М., Кульчицький С. Довідник з історії України. – К.: Україна, 1996. – 463 с.
12. Крип'якевич І.П. Історія України. – Львів: Світ, 1990. – 520 с.
13. Малий словник історії України / В.Смолій, С.Кульчицький, О.Майборода та ін.; Відп. ред. В.Смолій. – К.: Либідь, 1997. – 464 с.
14. Новий довідник: Історія України / Відп. ред. І.Сілакова. – К.: ТОВ «КАЗКА», 2006. – 736 с.
15. Полонська-Василенко Н. Історія України: У 2-х т. – К.: Либідь, 1992. – Т. 1. – 591 с.; Т. 2. – 608 с.
16. Реєнт О.П., Шевченко В.М. Історія України у схемах і таблицях: Навч. посіб. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2005. – 162 с.
17. Світлична В.В. Історія України: Навч. посіб. / За ред. Ю.Алексєєва. – 3-тє вид. – К.: Каравела, 2006. – 400 с.
18. Субтельний О. Україна: історія. – К.: Либідь, 1991. – 512 с. (та наступні видання).